

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții nr.120

Iunie 2009

Herri Batasuna și Batasuna c. Spaniei - 25803/04

Hotărârea din 30.6.2009 [Secția a V-a]

Articolul 11

Articolul 11-1

Libertatea de asociere

Dizolvarea partidelor politice care au legătură cu o organizație teroristă : *absența încălcării*

În fapt : Organizația politică Herri Batasuna s-a format în calitate de coaliție electorală și a participat la alegerile generale din 1979. În 1986, Herri Batasuna a fost înscrisă în registrul partidelor politice a Ministerului Afacerilor Interne. În 2001, reclamantul Batasuna a depus la registrul partidelor politice documentele necesare pentru a-și înregistra partidul politic. În iunie 2002, Parlamentul spaniol a adoptat Legea organică 6/2000 privind partidele politice („LOPP”). Modificările cele mai importante operate de legea nouă figurează la capitolul II privind organizarea, funcționarea și activitățile partidelor politice și la capitolul III privind desființarea sau suspendarea lor judiciară. Printr-o decizie din august 2002, judecătorul de instrucție la *Audiencia Nacional* a decis suspendarea activității lui Batasuna și închiderea timp de trei ani a localurilor și sediilor care ar putea fi utilizate de către Herri Batasuna Herri Batasuna și Batasuna. În septembrie 2002, Avocatul Statului, în numele guvernului spaniol, a introdus o acțiune în fața Tribunalului Suprem prin care cerea desființarea partidelor politice Herri Batasuna Herri Batasuna și Batasuna, din motiv că acestea ar fi încălcat noua LOPP, deoarece ele au exercitat activități care demonstrează în mod irefutabil că comportamentul de care au dat dovadă este contrar democrației și valorilor constituționale, metodei democratice și drepturilor cetățenești. În aceeași zi, Procurorul General a înaintat o acțiune în fața Tribunalului Suprem, în care cerea desființarea partidelor politice Herri Batasuna și Batasuna, în conformitate cu LOPP. În 2003, Batasuna a cerut Tribunalului Constituțional să se pronunțe asupra constituționalității LOPP. Tribunalul Suprem a refuzat să adreseze această excepție de neconstituționalitate Tribunalului Constituțional, reamintind că obiecțiile formulate de către reclamant privind constituționalitatea LOPP au fost deja examinate și respinse de către Tribunalul Constituțional printr-o hotărâre din

martie 2003. Tribunalul Suprem a declarat partidele Herri Batasuna și Batasuna ilegale și a pronunțat desființarea lor din motiv că ele utilizau o strategie de separare tactică „de terorism”. El a stabilit că exista o coincidență esențială între cele trei partide în cauză, precum și între acestea și organizația teroristă ETA, „trei formațiuni cu practic aceeași ideologie (...) și în plus, foarte strâns controlate de către această organizație teroristă” și a conchis că există doar „un singur subiect real, adică organizația teroristă ETA, care se ascunde sub această aparentă diversitate de persoane juridice create în diferite momente în virtutea unei „succesiuni operaționale concepută în prealabil de către aceasta”. Tribunalul și-a fondat decizia pe LOPP. În conformitate cu aceeași lege, acesta a dispus lichidarea patrimoniilor a părților în cauză. Prin două hotărâri din 2004, Tribunalul Constituțional a respins recursurile *de amparo* depuse de către reclamânți împotriva hotărârii Tribunalului Suprem.

În drept : Desființarea partidelor politice reclamante se consideră o ingerință în exercitarea dreptului lor la libera asociere. LOPP definea de o manieră suficient de precisă organizarea și funcționarea partidelor politice, precum și comportamentele susceptibile să provoace suspendarea sau desființarea lor judiciară. Printre altele, actele care au fost luate în cont de către Tribunalul Suprem pentru a decide desființarea partidelor reclamante au fost comise după intrarea în vigoare a LOPP. În consecință, ingerința în cauză era „prevăzută de lege”. În plus, desființările urmăreau mai multe scopuri legitime, prevăzute de articolul 11, în special menținerea siguranței publice, apărarea ordinii și protecția drepturilor și libertăților altora.

În ceea ce privește necesitatea ingerinței într-o societate democratică și proporționalitatea măsurii, este necesar în primul rând de a vedea dacă desființarea partidelor politice reclamante corespunde unei „nevoi sociale imperioase” și de analizat mai apoi dacă această sancțiune era proporțională „scopurilor legitime urmărite”. Atunci când a decis desființarea, Tribunalul Suprem nu s-a limitat să menționeze absența de condamnare din partea reclamânților a atentatelor comise de către ETA, dar a prezentat și o enumerare de comportamente care permiteau să se considere că partidele reclamante erau niște instrumente ale strategiei teroriste ETA. Aceste elemente pot fi divizate în două grupe : pe de o parte, cele care au favorizat un climat de confruntare socială și, pe de altă parte, cele care au oferit un suport implicit activităților teroriste ETA. În ansamblu, cum au spus și instanțele naționale, este vorba de niște comportamente foarte apropiate, de o susținere explicită a violenței și lauda persoanelor care probabil sunt legate de terorism. În plus, actele și discursurile membrilor și conducătorilor partidelor reclamante invocate de către Tribunalul Suprem nu exclud recursul la forță pentru realizarea proiectului lor politic. Nu pot fi reținute nici argumentele reclamânților care indică că nici unul din comportamentele semnalate de către Tribunalul Suprem nu figurează în LOPP: Aceste acte trebuie să fie analizate în ansamblu, ca parte a strategiei care tinde să realizeze proiectul lor politic, contrar în esență sa principiilor democratice apărute de către Constituția spaniolă. Aceasta coincide cu unul din motivele de desființare prevăzute de LOPP, adică a completa și susține politic acțiunile organizațiilor teroriste, cu scopul de a perturba ordinea constituțională sau a altera grav pacea publică. În speță, instanțele interne au ajuns la niște concluzii rezonabile după o analiză detaliată a elementelor de care ele dispuneau și Curtea nu vede nici un motiv să se distanțeze de raționamentul Tribunalului Suprem, care a conchis că există o legătură între partidele reclamante și ETA. În plus la aceasta, ținând cont de situația existentă în Spania de mai mulți ani cu privire la atentatele teroriste, în special în regiunea sensibilă din punct de vedere politic care este țara bască, aceste legături pot fi considerate ca niște amenințări obiective pentru democrație. În cele din urmă, constatările Tribunalului Suprem trebuie să fie analizate în contextul luptei internaționale cu terorismul. În consecință, actele și discursurile imputabile partidelor politice reclamante

constituie un ansamblu care dă o imagine netă a unui model de societate conceput și elogiât de partidele politice, care ar fi în contradicție cu conceptul de societate democratică. Astfel, sancțiunea aplicată reclamantilor de către Tribunalul Suprem, confirmată de Tribunalul Constituțional, chiar și ținând cont de marja de apreciere redusă de care dispun statele, poate fi rezonabil considerată ca indispensabilă unei „nevoi sociale imperioase”. Rămâne de aflat dacă ingerința litigioasă era proporțională scopului legitim urmărit. Având în vedere faptul că proiectele politice susmenționate sunt în contradicție cu concepția unei „societăți democratice” și comportă un pericol sporit pentru democrația spaniolă, sancțiunea aplicată reclamantilor este proporțională scopului legitim urmărit prevăzut de articolul 11 § 2. În vederea celor expuse, desființarea poate fi considerată „necesară într-o societate democratică”, în mod special pentru menținerea siguranței publice, apărarea ordinii și protecției drepturilor și libertăților altora, în sensul articolului 11 § 2.

Concluzie : absența unei violări (unanimitate).

A se vedea, de asemenea, *Etxeberria, Barrena Arza, Nafarroako Autodeterminazio Bilgunea și Aiarako și alții c. Spaniei* (nr. 35579/03, 35613/03, 35626/03 și 35634/03) și *Herriarren Zerrenda c. Spaniei* (nr. 43518/04) sub aspectul articolului 3 din Protocolul nr.1

© **Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012**

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reproducă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.